

सं० उत्तराणि वक्ष्यमाणानि द्वादश हवींषि प्रयुग्धवींषि इति नामधेयम् (५. ५. २. १)
तानि परस्परं मासान्तराणि मासि-मासि एकैकं कर्तव्यम् ।

आहुवनीयाद्वा पुरस्ताद्गम्याप्राप्ते-शम्याप्राप्ते ॥१२॥ सं० वा विकल्पे • काल-
व्यवधानं पूर्वसूत्रे अधुना देशव्यवधानं च ।

अग्नेयसौम्यसावित्रबार्हस्पत्यवाष्ट्रवैश्वानरा यथोक्तम् ॥१३॥ यथा प्रदेशान्तर
उक्तम् । एवमावृत्तस्य चरवः सारस्वतपौल्लमैत्रक्षेत्रपत्यवारुणादित्याः

॥१४॥ एवमेव प्रत्यावृत्तस्य शम्याप्राप्ते भवति । सं० एवमिति शम्याप्राप्ते[-श-
म्याप्राप्ते] आवृत्तस्य आहुवनीयं प्रत्यावृत्तस्य सारस्वताद्याः षट् चरवो भवन्ति ।

[पक्षान्तरमाहुः •] षट्षट्षैकतले ॥१५॥ भवन्तीति सूत्रशेषः । सं० अथ-
वा षट्षट्ष हवींषि एकतले भवन्ति [समानतन्त्राणि भवन्तीत्यर्थः । न मासान्तराणि
नापि शम्याप्राप्ते-शम्याप्राप्ते । अस्मिन्पक्षे दक्षिणामाहुः •]

पूर्वाग्निवाहौ द्वौ-द्वौ षष्ठाऽ-षष्ठां दक्षिणा ॥१६॥ इतरत्र तु चोदकेनान्वाहार्यः ।

अष्टापदीवत्पशुबन्धौ गर्भिणीभ्याऽ-स्वगुणदक्षिणौ ॥१७॥ अष्टापदीशब्देना-
नूबन्धोच्यते • लक्षणाया तद्वत्पशुबन्धौ • तावेतौ गभ्यां भवतः स्वगुणौ तदुण-
दक्षिणावित्यर्थः । सं० [ततो वैशाखामावास्यायां] सगर्भानूबन्धावत् गभ्यां गो-
भ्यां भिन्नतन्त्रौ पशुबन्धौ कर्तव्यौ • कीदृशौ स्वगुणौ यादृशीभ्यां गोभ्यां पशु-
बन्धौ क्रियेते तादृश्यावेव गावौ दक्षिणा ।

श्वेन्यादित्येभ्योऽदित्यै वा ॥१८॥ सं० श्वेनो रक्तवर्णा [गर्भिणी गौः] आदि-
त्येभ्यः अदित्यै वालभ्यते प्रथमे पशुबन्धे । वैश्वदेवी पृषती मारुती वा
॥१९॥ सं० द्वितीये पशुबन्धे पृषती विचित्रवर्णा विश्वेभ्यो देवेभ्यो मरुद्भ्यो वा ।

तदन्ते केशवपनीयोऽतिरात्रः पौर्णमासीसुत्याः ॥२०॥ तदन्तग्रहणाच्चानन्तरपौर्ण-
मास्यां भवति । सं० तयोः पशुबन्धयोरन्ते [किंनोयसंज्ञः अतिरात्रसंस्थः सोमवागो
भवति • स च पौःत्यः ज्यैश्चां पौर्णमास्यां तस्य सुत्या भवतीत्यर्थः] ।

उत्तरे च मासान्तराः ॥२१॥ उत्तरे च क्रतवो मासान्तराः चशब्दात्पौर्णमा-
सीसुत्याश्च भवन्ति । [देव० उत्तरे वक्ष्यमाणाश्चत्वारः सोमवागाः । तानेवाहुः •]

व्युष्टिद्विरात्रः ॥२२॥ सं० व्युष्टि[द्विरात्र]संज्ञः क्रतुर्भवति । [अत्राहुनोऽआहुः •]